GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 133. *Lunĭ, Marțĭ 31 Iulie (12 Augustŭ)* **1884.**

Brașovŭ în 30 Iulie (11 Augustŭ).

„Nemzet," organulŭ d-lui Tisza, ḑicea într'unulŭ din numerile trecute, că după datele statistice obținute în urma recensĕmêntului din 1880, 92.17 la sută dintre Românĭ vorbescŭ numai limba română, conchiḑêndŭ de aci, că *Românii suntŭ naționalitatea cea mai necultă.*

Acéstă conclusiune nelogică — ca tóte conclusiunile ḑiarelorŭ unguresci — nu o putemŭ trece cu vederea, fără sĕ rĕspundemŭ. Căcĭ o afiirmațiune ca acésta, décă cei dela „Nemzet" mai au crerĭ în capŭ, nu se puté face, decâtŭ din ura cea mare și dispretulŭ de totŭ ce e românescŭ.

Décă ar fi sĕ socotimŭ gradulŭ de cultură alŭ unui poporŭ după numĕrulŭ limbilorŭ ce le vorbesce, atuncĭ ar urmá, că tóte națiunile suntŭ necuite, și atuncĭ cei dintâiu în lista popórelorŭ necuite arŭ fi de sigurŭ Ungurii.

Credemŭ, că nimenea nu va ḑice că Francesii, Germanii, Englesii etc. suntŭ popóre necuite, fiindcă afară de o mică parte, chiar dintre cei cu studii întinse, masa cea mare, a poporului nu cunósce — afară de fórte rare escepțiunĭ — și alte limbĭ, decâtŭ limba maternă.

Dar sĕ rĕmânemŭ la Românĭ și la Ungurĭ.

Clasa nóstră inteligentă, multă-puțină câtă e, mai tótă scie două, și parte mare chiar trei limbĭ. Décă ne scoborîmŭ în poporŭ chiar, se vorŭ găsí fórte mulțĭ Românĭ, carĭ pe lêngă limba maternă mai cunoscŭ o limbă, fie cea germană, fie cea maghiară.

Câte limbĭ sciu însă Ungurii? In Transilvania mai cu sémă, décă ai cutriera-o în lungŭ și-n latŭ, mai că nu vei găsí decâtŭ funcționarĭ, fie în orĭ-ce ramură, carĭ nu sciu decâtŭ unguresce; ér când vei dá și pe te câte unŭ funcționarŭ, cu care sĕ te poțĭ înțelege de va voí acela, décă nu va fi Românŭ séu Germanŭ, e negreșitŭ Evreu. Dar esperiența a doveditŭ și mai multŭ: chiar în clasa inteligentă maghiară, aceia carĭ mai cunoscŭ vr'o altă limbă decâtŭ cea maghiară, sunt *rarae aves* între Ungurĭ séu elemente străine maghiarisate.

Noi scimŭ, că legea de naționalitate ḑice anume, ca funcționarii din tóte ramurile sĕ cunóscă limba naționalității, în mijloculŭ căreia trăiescŭ și cu care au de a face. Dar Ungurii n'au respectatŭ acéstă lege, precum nu respectă nicĭ odată nimicŭ, cândŭ e vorba de unŭ dreptŭ alŭ naționalităților nemaghiare. Și ca sĕ aibă Ungurii cu ce sĕ dea în capŭ acestei legĭ, au fabricatŭ legea dela 1877 pentru întroducerea limbei maghiare în scólele primare și cea dela 1883 pentru scólele secundare, impunêndu-se naționalităților nemaghiare, sĕ învețe unguresce, décă vré sĕ se înțĕlégă cu funcționarii.

„Vremŭ se ușurămŭ administrațiunea, ne ḑicŭ Ungurii, de aceea e necesară o singură limbă: cea maghiară."

Ar trebuí sĕ scie însĕ Ungurii, că în acéstă țéră a fostŭ și altă administrațiune, și încă mai bună de câtŭ cea ungurésca, fără sĕ fie impusă o singură limbă. Noi Românii ne regulamŭ afacerile totŭ așa de bine românesce, ca și Nemții nemțesce și Ungurii unguresce. E o pretențiune absurdă, ca Românii sĕ învețe limba ungurésca, ér câțĭ-va funcționarĭ, carĭ trăescŭ din sudórea poporului, sĕ nu învețe limba lui, ceea ce chiar legea le impune.

In tóte țĕrile culte din lume unŭ guvenŭ cu durere de inimă pentru țéră, pentru poporŭ, se acomodéză acestuia, caută sĕ se înțĕlégă cu poporulŭ, sĕ-i vorbéscă în limba lui, căcĭ numai ast-felŭ se potŭ cunósce păsurile și durerile lui. Numai unŭ astfelŭ de guvernŭ ișĭ cunósce misiunea sa și póte întroduce îmbunătățirĭ interne, căcĭ ce poporŭ n'ar ajutá unŭ guvernŭ cu bune intențiunĭ?

Acum întrebămŭ pe „Nemzet?" Cine e incultŭ? Poporulŭ românŭ, care în parte mare cunósce două și chiar trei limbi, séu poporulŭ ungurescŭ, care nu scie decâtŭ unguresce? Și apoi nu cumva, că cultura s'ar concentrá în cunóscerea limbei maghiare, cu care afară de granițele Ungariei morĭ de fóme?

Pareni-se, că cei dela „Nemzet," scriindŭ o astfelŭ de neghiobiă, n'au pututŭ fi conduși decâtŭ de două motive: séu nu sciu decâtŭ numai unguresce și prin urmare sunt inculțĭ, ca unii ce cunoscŭ numai o limbă, după cum ḑicŭ ei; séu au scrisŭ conduși de ura și de dispretulŭ cătră Românĭ.

Dér fiindcă cei dela ḑiarulŭ guvernamentalŭ, voindŭ sĕ lovéscă în noi, lovescŭ în ei înșișĭ, pentrucă fiindŭ inculțĭ n'au nicĭ logică, sĕ-i scótemŭ totŭ noi din baltă.

Nicĭ în învĕțarea de limbi multe — căcĭ atunci „Nemzet" a datŭ din nesciință o bună palmă Ungurilorŭ, carĭ au doveditŭ totdéuna că sunt incapabilĭ de a învĕțá limbĭ — nicĭ în învĕțarea de carte multă nu stă cultura, ci ea este resultatulŭ desvoltărei sentimentelorŭ nobile, cu care fie-care omŭ nasce. Acestea facŭ numita *Cultură a inimei.*

Și acésta o are Românulŭ. Adeseorĭ au recunoscutŭ chiar Ungurii, că Românulŭ e liniștitŭ, ospitalierŭ, prevenitorŭ, nu e invidiosŭ, cu alte cuvinte are inimă bună, are cultura inimii. Nu totŭ așa e Ungurulŭ. După „logica" lui numai Ungurulŭ e omŭ. Vorbesce unguresce, îmbracă „Atila," pune pénă la pălăriă și pintenĭ la călcâie, despreṭuesce totŭ ce nu e ungurescŭ, fii șovinistŭ până la sĕlbătăciă, și atuncĭ ești „omŭ" și totdeodătă „cultŭ." Toțĭ cei de altă limbă și rasă suntŭ inculțĭ și sĕlbaticĭ.

Dar nu numai cultura inimii o posedŭ Românii în gradŭ superiorŭ, ci și a minții; și décă acésta din urmă nu a luatŭ o estensiune mai mare, apoi totŭ Ungurii pórtă vină. Ei, lipsițĭ, de cultura inimii, ne-au prigonitŭ, ne-au apăsatŭ ne-au robitŭ, ne-au opritŭ de-a ne face scóle, pe banii noștri chiar și de-a învĕțá carte, o purtare, care nu-șĭ póte găsí sémĕnŭ nicĭ la cele mai înapoiate popórĕ.

Cine e incultŭ? întrebămŭ pe cei dela „Nemzet." Românulŭ, care cu tóte persecuțiunile sĕlbatice seculare din partea Ungurilorŭ, ș'a cultivatŭ și inima și mintea, séu Ungurulŭ care, spre rușinea secolului acestuia, are încă devisa: *Orĭ cine nu e Ungurŭ, nu e omŭ, prin urmare trebue stersŭ de pe fața pămêntului?*

Dămŭ unŭ sfatŭ celorŭ dela „Nemzet: mai multă logică, cândŭ scrie, căcĭ altfelŭ dovedescŭ, că cultura ungurésca e sécă de totŭ și în casulŭ acesta, ferésca-ne Dumneḑeu de ea!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ ‚Gaz. Trans.‹)

Roma, 11 Augustŭ. — In localitățile infectate până acum s'au ivitŭ alaltaerĭ 6 casurĭ nouĕ de coleră, carĭ s'au finitŭ de mórte.

Paris, 11 Augustŭ. — In Marsilia au muritŭ de coleră 17, în Toulon 5, în Gigeau 10 persóne. In localitățile din vecinătatea orașului Montpellier au fostŭ câteva casurĭ mortale de coleră.

Incercarea făcută alaltaerĭ în Meudon cu balonul cu cârmă a isbutitŭ. După o călătoriă de 23 de minute balonulŭ s'a întorsŭ érăși la loculŭ de unde plecase.

Pojun, 11 Augustŭ. — Industriașii au ținutŭ o adunare pentru formarea corporațiunii industriale provĕdută în lege. Formarea unei astfelŭ de corporațiunĭ a fostŭ respinsă cu unanimitate.

CRONICA ḐILEI.

Aḑi, Lunĭ la 30 Iulie, s'a celebratŭ cununia d-lui profesorŭ Dr. Aureliu Babeșŭ, fiiulŭ d-lui deputatŭ Vincențiu Babeșŭ, cu d-șora Elena Dumitru Dossios din Brașovŭ. Aflămŭ cu plăcere, că cu acésta ocasiune a sositŭ în mijloculŭ nostru d-lŭ Dr. Alexandru Mocioni, care a asistatŭ ca nașŭ. Asemenea ni se spune, că și d-lŭ Georgiu Mocioni împreună cu soția d-sale se află în orașulŭ nostru. Urămŭ tinerei părechĭ viéță lungă și fer cită, părinților bucuriă și ilustrilorŭ óspețĭ bună sosire!

*

Aḑi diminéță poliția a descoperitŭ în valea, ce curge pe ›Ulița mare‹ din Grôverŭ unŭ copilŭ înecatŭ. Copilulŭ nu pare a avé mai multŭ de cincĭ lunĭ.

*

După mărturirea ›Observatorului,‹ unŭ magnatŭ ardelénŭ a spusŭ d-lui Barițiu, redactorului acelui ḑiarŭ, că moștenitorii și urmașii lui Kray din Pesta posedŭ portretele originale ale lui Horia și Cloșca, făcute în oleu la voința lui. Portretele le-arŭ vinde ei pentru 500 fl.

*

In cercurile diplomatice din Berlinŭ se vorbesce, că prințulŭ Bismarck, cu ocasiunea călĕtoriei sale la Gastein, va avé o întêlnire cu comitele Kalnoki în Gastein séu în Salzburg. Guvernamentalulŭ ‚Nemzet‹ ḑice, că la întêlnirea monarchilorŭ în Ișl nu s'a tratatŭ despre prelungirea alianței, care deja în anulŭ trecutŭ s'a mai prelungitŭ pe alțĭ șese anĭ.

*

In comunele Solyomkö, Batoș și Uifalu din comitatulŭ Cojocnei s'au arĕtatŭ rîșĭ. — In ținutulŭ Papolțului s'au sporitŭ multŭ urșii. — Lupii turbațĭ au pusŭ în spaimă mai multe comune din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca

*

Regularea granițelorŭ dintre Austro-Ungaria și România s'a terminatŭ. Membrii comisiunei române au sositŭ în Bucurescĭ cu protocólele respective, subscrise de amêndouĕ părțile.

*

Rândunică albă s'a vĕḑutŭ în Clușiu în strada Podului. Rara pasĕre în 8 Augustŭ a sburatŭ primadată dimpreună cu surorile sale din cuibulŭ ce-lŭ avéu în casa Reschner din strada Podului. Celelalte rêndunele tóte erau negre, ca de rêndŭ, numai acésta una era albă la pene ca însașĭ nevinovăția. Rândunéua albă este una dintre cele mai marĭ rarităţĭ.

*

Ministerulŭ de rĕsboiu, spunŭ ḑiarele din Bucurescĭ, a însărcinatŭ pe d-nii colonelĭ Poenaru și Wartiade și pe d. maiorŭ Căplescu a asistá la manevrele armatei austriace. Pentru Germania, comisiunea este compusă din d-nii colonelĭ Dumitrescu Maicanŭ și I. Lahovari.

*

‚Voința Națională‹ mai află, că ministerulŭ instrucțiunei publice a luatŭ disposițiunĭ, ca sĕ se împartă caete de caligrafiă și cărțĭ didactice, în sumă de vr-o 4,000 lei, scolarilorŭ silitorĭ și lipsițĭ de mijlóce din scólele rurale din țéră.

*

»Voința națională« află, că M. S. Regele a dăruitŭ 50,000 lei pentru restaurarea Catedralei dela Iașĭ și în specialŭ pentru înpodobirea ferestrelorŭ cu geamurĭ zugrăvite (des vitraux), representândŭ diverse episode din viața sfinților.

*

»Telegrafulŭ« din Bucurescĭ scrie: Deși nu s'a pré păcălitŭ lumea cu moneda falsă, ce s'a fabricatŭ în mare numĕrŭ și adese-orĭ în țéra nóstră, totușĭ au circulatŭ pe piață unŭ numĕrŭ destulŭ de măricelŭ de aceste falsificații, până cândŭ nu se stricau, și lăsau ast-felŭ păgubașĭ pe o mulțime de ómenĭ oneștĭ, de neguțătorĭ de totŭ felulŭ. — S'a descoperitŭ la individii Vasile Mihaiu și Stefanŭ Vasile o mașină de fabricatŭ asemenea monedă, cu care au făcutŭ deja incercărĭ destulŭ de bine reușite. Falsificatorii au fostŭ arestațĭ.

*

Bĕtrênulŭ artistŭ M. Millo a sositŭ cu trupa sea în Craiova și va dá mai multe representațiunĭ.

*

Se spune, că sistemulŭ metricŭ se va aplicá în modŭ irevocabilŭ dela 1/13 Septembrie a. c. în tótă România, afară de Dobrogea. Până atuncĭ nouile mĕsurĭ și greutățĭ trebue sĕ fie deja verificate.

*

„Resboiulŭ« află, că la manevrele armatei francese, ce se vorŭ face în luna lui Septembre viitorŭ, vorŭ asistá ca delegațĭ din partea guvernului românŭ d. colonelŭ I. Carpŭ și d. maiorŭ I. Bereșteanu.

*

Același ḑiarŭ spune, că o plóie torențială cu pétră a fostŭ ḑilele trecute în comunele Balotescĭ, Bătinescĭ, Vĕrsătura, Țifescĭ, Mărășescĭ și Crucea de josŭ din județulŭ Putna. Furtuna a fostŭ așa de violentă, încâtŭ a distrusŭ copacĭ și a desvălitŭ niște hambare Paguba trece peste 200,000 lei.

*

Manevrele armatei române se vorŭ face în anulŭ acesta pe brigade, fiecare cu statulŭ sĕu maiorŭ.

*

Societatea lucrătorilorŭ tipografi din România »Gutemberg« va serbá câtŭ mai curêndŭ jubileulŭ de 25 anĭ dela înființarea sa. Cu acestŭ prilegiu se va sfinți și unŭ stégŭ alŭ ei. Iĭ dorimŭ câtŭ mai repede și sigură înaintare!

*

Pentru a pune stavilă nihilismului, guvernulŭ rusescŭ a luatŭ refugiulŭ la influența școlei și prin o circulară a ordonatŭ sprijinirea școlelorŭ din punctŭ de vedere moralŭ și intelectualŭ. Printr'o altă circulară se poruncesce cea mai mare supraveghere a școlarilorŭ ce suntŭ dușĭ departe de părințĭ, ér celorŭ chiemațĭ sĕ împlinéscă — și fără de părințĭ — acéstă însărcinare li se făcŭ frumóse promisiunĭ. Acestia sunt rĕspundĕtorĭ pentru tótă greșéla și totŭ rĕulŭ, ce vorŭ comite școlarii.

*

Prințulŭ Alexandru alŭ Bulgariei ș'a alesŭ în fine o soție, și alegerea sa a căḑutŭ, precum menționéză „Narodni Listy« din Praga, asupra fiicei a doua a prințului Nicolae de Muntenegru, princesa Milița, născută în 26 Iulie 1866. Prințulŭ Nicolae va merge la 15 Aug. în Sofia, unde va avé locŭ logodna. Insușĭ împĕratulŭ Rusiei a doritŭ acéstă legătură și va dărui miresei o rentă anuală de unŭ milionŭ de francĭ.

*

Cabinetulŭ clericalŭ din Belgia se sdruncină tare. Țéra întrégă e nemulțămită cu elŭ, din causa proiectului de lege a scólelorŭ și a intențiunii ce o are, de a întrá în legăturĭ diplomatice cu curia papală. Proteste se ridică din tóte părțile. In Bruxela la 7 Augustŭ s'a consemnatŭ armata, garda cetățenéscă a statŭ sub arme, stradele, care ducŭ la palatulŭ naționalŭ, au fostŭ închise de trupe și de poliție. Se crede, că ḑilele cabinetului clericalŭ sunt numĕrate deja, după ce nicĭ bine nu se așeḑaseră miniștrii pe fotolii.

*

In Bayreuth s'a aflatŭ între studenții, ce-au trecutŭ bacalaureatulŭ la sfîrșitulŭ anului acestuia scolasticŭ, și unŭ omŭ de 38 de anĭ.

*

»Reforma« raportéză din Varșovia, că la judecătorulŭ de pace Bardovschi, despre a căruĭ arestare am vorbitŭ altă dată, s'a găsitŭ unŭ planŭ, după care palatulŭ imperialŭ Belvedere, avea sĕ fie aruncatŭ în aerŭ prin subminare. Esecutarea era încredințată servitorului grădinii castelului, Lazunov, unŭ Rusŭ, la care s'au găsitŭ vr'o sută de ruble, ce le primise pentru acestŭ scopŭ. Gendarmeria a cercetatŭ cu deamĕruntulŭ castelulŭ, dar n'a descoperitŭ nimicŭ. Dama, care a fostŭ arestată cu Bardovschi, a mărturisitŭ, că o parte din obiectele de tipăritŭ a aruncat'o în fântâna delângă casarma gendarmeriei. S'a mai doveditŭ, că doi oficerĭ carĭ s'au sinucisŭ de curêndŭ, erau încurcațĭ în acéstă afacere.

INTREVEDEREA MONARCHIILORU.

Câteva ḑiare germane, ocupându-se de întrevederea de la Ișl, scriu despre atitudinea naționalitățilorŭ, ce domineză aḑĭ în Austria, față cu alianța austro-germană. „Hamb. Corr," scrie în privința acésta următórele:

Slavii, păzitorĭ și cultivătorĭ ai alianței cu Germania! Ei, pe carĭ.... îi apucă colica, când audŭ câte unŭ cuvêntŭ germanŭ, ei sĕ aibă în peptulŭ lorŭ o adevĕrată și ferbinte simpatiă pentru alianța cu Germania? Credă acésta acela, căruia îi place sĕ se amăgéscă pe sine însușĭ. Ce e dreptŭ, asigură și Cehii și Polonii, că respectă alianța cu imperiulŭ germanŭ, că nu o vorŭ sdruncina, și acésta póte fi adevĕrată, câtŭ timpŭ ei.... se temŭ de Germania. Credemŭ bucurosŭ, că ei nu voiescŭ sĕ-șĭ reamintéscă sgomotosulŭ memorandŭ alŭ conducĕtorului lorŭ politicŭ cătră Napoleon III, și nicĭ nu ne îndoimŭ, că ei în împrejurările de aḑi, nu vorŭ întreprinde nimicŭ seriosŭ în contra alianței, fiind-că prin acésta-șĭ slăbescŭ puterile și urmarea ostenelelorŭ lorŭ ar fi, aducerea urgisitului Germanŭ iarășĭ la putere înăuntru. Dar că Slavii nu dorescŭ nimicŭ mai ferbinte decâtŭ ca, décă arŭ isbucni unŭ nou rĕsboiu franco-germanŭ, sĕ înfrânte armele germane, acésta nu póte combate numai acela, care nicĭ odată nu se invêrtesce în cercurile slave, care nu spionéză nicĭ odată convorbirile lorŭ, care n'a studiatŭ nicĭ odată ḑiarele și esundările lorŭ lirice.

ANGLIA ȘI GERMANIA.

Ḑiarulŭ „Standard" din Londra, care până acumŭ s'arătă amicabilŭ față cu Germania, ḑice într'unŭ articulŭ, în care vorbesce asupra întrevederei dela Ișl, între altele:

»Orĭ și cine vede clarŭ și limpede, că Anglia nu mai posede amiciția Germaniei. Tóte încercările de a dovedí, că comitele Münster n'a susținutŭ la conferință contrapropunerile francese, suntŭ o nebuniă. Atitudinea neamicală și neplăcută a lui Münster în timpulŭ întregei conferințe, atitudine pe care Austro-Ungaria și Rusia au aprobat'o, trebue sĕ se ascrie esclusivŭ unorŭ motive politice. Dar facă Bismark cum îi place, noi nu ne vomŭ turbura. Noi încă nu vomŭ uitá, sĕ amintimu, în casŭ de trebuință, lui Münster, că Germania nu e Europa întrégă. Amiciția Germaniei nu ne este absolutŭ necesară, deși nu e multŭ timpŭ, de cândŭ amiciția Angliei a fostŭ neapĕratŭ trebuinciósă Germaniei, așa că fără de ea Alsația-Lotaringea ar fi și aḑi provincii francese. Da, fără amiciția Angliei, Alsația și Lotaringea potŭ deveni érășĭ provincii francese. In unele lucrurĭ suntemŭ toțĭ mai ântâiu Englesi și apoi politicĭ de partide. Noi nu întindemŭ celui ce ne ofenséză obrazulŭ; putemŭ resplăti inimiciția cu inimiciță, loviturile cu loviturĭ, vină ele orĭ din ce parte.

TURCIA ȘI MUNTENEGRULU.

Cu privire la relațiunile dintre Muntenegru și Turcia unŭ corespondentŭ alu ḑiarului »Corespondența politică« scrie următórele cu data de 2 Augustŭ st. n. din Constantinopolŭ:

»Primirea, ce i sĕ făcŭ președintelui muntenegrénŭ, lui Bozo Petrovici aicea, este e nouă dovadă, că sultanulŭ doresce sĕ aibă relațiunĭ câtŭ mai prietinescĭ cu tóte statele învecinate. După ce Petrovici a trecutŭ carantina de 5 ḑile, fù adusŭ în 29 Iulie st. n. de o barcă împĕrătéscă de pe corabia societățiĭ Loyd, debarcândŭ înaintea palatului Dolma-Bakce. Acolo îlŭ aștepta o trăsură de gală dela curte, care îlŭ duse la chioscululŭ Flamur, aprópe de chiosculŭ Yildiz, unde se pregătise o locuință pe séma lui. Osman Bey, celŭ dintâiu șambelanŭ alŭ sultanului, i-aduse, îndată după sosire, óspelui vestea dela domnulŭ sĕu, că Maiestatea Sa, nu-lŭ póte primí decâtŭ numai a doua ḑi, Mercurĭ, de vreme ce în ḑiua trecută se îngropase o soră a sultanului și din causa doliului trebuia sĕ evite ori-ce primire. In ḑiua următóre d. Petrovici împreună cu Bucovici, însărcinatulŭ de afacerĭ alŭ Muntenegrului, furā adușĭ în Yildiz unde sultanulŭ îi primí în sala cea mare fiindŭ de față Assim pașa, Osman beiu Ali Riza beiu, Mavrogeni pașa și alțĭ însemnațĭ demnitari dela curte. Petrovici dĕdŭ sultanului done pistóle frumóse și unŭ iataganŭ dreptŭ darŭ din partea principelui Muntenegrului. In vorbirea sa esprimă elŭ prietinescile gândiri ale principelui sĕu pentru Sultanŭ și băgă de sémă, că elŭ este trimisŭ sĕ inchege câtŭ îi va fi cu putință relațiunile lorŭ, sĕ-i esprime cea mai adêncă mulțămire a principelui pentru darurile primite dela Maiestatea Sa și sĕ-lŭ róge, sĕ priméscă acele arme, a cărorŭ singură valóre ḑace în imprejurarea, că sunt moștenite dela strămoșii principelui. Sultanulŭ primí cu mulțămire darurile și observă, că asigurarea prietiniei principelui îi face mare bucuriă, că împărtășesce prietineștile lui gândirĭ și că va păstra darurile ca unŭ suvenirŭ plăcutŭ. Sultanulŭ a primitŭ apoi pe Petrovici în audiență privată, dându-i cu mânile sale marele cordonŭ alŭ »Ordinului Osmaniié« Bucovicĭ, care are mai de multŭ a treia clasă a acestui ordinŭ, primí clasa a doua a ordinului Medjidie. Se înțelege, că nu lipsesce acum nicĭ acelŭ soiu de prorocĭ politicĭ, carĭ atribuescŭ acestorŭ întêmplărĭ o mai mare însemnătate de câtŭ trebue și întemeândŭ-se pe acésta, făcŭ câte și mai câte comice combinațiunĭ. In cercurile mai apropiate de Pórtă se pronunță asigurarea, că e nedreptŭ, sĕ caute cineva gândiri și tendințe ascunse sub acéstă schimbare de prietinescĭ sentimente — gândirĭ și tendințe, cari ar stá în contraḑicere cu politica leală a Sultanului, alŭ cărei scopŭ este statorirea unorŭ bune relațiunĭ în totŭ loculŭ, așa cum s'a și doveditŭ de-atâtea orĭ față de marile puteri și mai alesŭ față de Austro-Ungaria.«

COMERCIULU ROMÂNIEI CU ȚĔRILE STREINE IN 1883.

Avemŭ în fine sub ochĭ date positive asupra comerciului nostru cu țĕrile strĕine. Ministerulŭ de finance, înspăimântatŭ singurŭ de grósniculŭ deficitŭ cu care se încheiă în defavórea țĕrii balanța de comerciu din anulŭ trecutŭ, s'a grăbitŭ a publicá prin »Monitorulŭ Oficialŭ,« mai nainte de terminŭ chiar, unŭ tablou a indicá mișcarea comercială a României în anulŭ 1883 comparatŭ cu anulŭ 1882

Publicațiunea ministerului are fără îndoială valórea sa, și acéstă valóre e cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ ea vine la timpŭ sĕ ne deschidă ochii oficialŭ, francŭ și lealŭ, asupra unei stărĭ de lucrurĭ, care ne sĕrăcesce pe nesimțite, și care confirmă cu prisosŭ îngrijirile de mulțĭ anĭ ale poporului românŭ și ale sinceriloru sĕi apĕrătorĭ.

Acéstă lucrare mai are încă unŭ meritŭ: acela d'a ne cere, fără sĕ o spuie, sĕ avisămŭ la miḑlócele de întrebuințatŭ pentru a combate unŭ rĕu, care, mai curândŭ sĕu mai târḑiu, va provocá indubitabilŭ o mare catastrofă economică. Deficitele permanente cu cari se soldéză în defavórea țĕrei, de vr'o cățĭ-va anĭ neintrerupțĭ, balanța de comerciu, și agiulŭ celŭ mare ce a atinsŭ Biletulŭ de bancă în raportŭ cu arulŭ, trebue sĕ deștepte astăḑĭ mai multŭ de câtŭ orĭ-cândŭ și pe cei mai apaticĭ. Fără a recurge la date depărtate, ne vomŭ servi acĭ de resultatele anilorŭ 1880, 1881, 1882 și 1883 pentru a demonstrá și mai bine prăpastia cătră care mergemŭ.

In 1880 importulŭ a fostŭ de 255,336,415
iar exportulŭ de 218,918,878 fr. de unde a resultatŭ unŭ deficitŭ în defavórea nóstră de . . . . . fr. 36,417,537
In 1881 importulŭ a atinsŭ 274,757,458
iar exportulŭ de 206,518,317, lăsândŭ astfelŭ unŭ deficitŭ în defavórea nóstră de . . . fr. 68,239.141
In 1882 importulŭ a fostŭ de 268,852,921
ér exportulŭ de 244,730,199, unŭ altŭ deficitŭ decĭ de . . . . . fr. 24,121,722.
In 1883 în fine importulŭ inregistr. 359,907178, ér esportul 220,650279; se încheia decĭ c'unŭ deficitŭ și mai înspăimântătorŭ în defavórea nóstră de . . . . fr. 139,256,899.

Aceste deficite, plătindu-se străinătățiĭ în aurŭ, biletulŭ de bancă, care la 1880 cotá unŭ agio de 1½ 1⅞ contra aurŭ, a ajunsŭ din depreciare în depreciare și în mĕsură cu căutarea aurului, a fi astăḑĭ 5.50. De nu se vorŭ lua decĭ mĕsurĭ repeḑĭ pentru a pune în mișcare industriile cele mai apropiate de agricultură, singurele în posițiune d'a mai împedicá exportațiunea de aurŭ, biletulŭ de bancă, cu tótă garanția ce-lŭ încunjură și cu tótă ințelepciunea administratorilorŭ ce-lŭ emitŭ, va cădé în o și mai mare depreciare, astfelŭ că comerciantele, vĕḑênd în cele din urmă, că își absórbe beneficiile muncii sale numai în agio, va sfîrșĭ prin a cădé într'o desăvêrșită turburare.

Sĕ nu ne facemŭ iluziunĭ. Convențiunea de comerciu cu Austro-Ungaria ne-a paralisatŭ tóte elementele de producțiune și ne-a demoralisatŭ până într'atâta poporulŭ cu obiectele falșe ce ne trimite, în câtŭ tóte industriile, de care nu ne bucurămŭ altă dată, au trebuitŭ sĕ dispară. Ea nu ne-a lăsatŭ decâtŭ cultura cerealelorŭ care, și acésta, se vede amenințată de concurența ce-i facŭ în piețele consumatóre, America, Egiptulŭ și Indiile. Acésta este purulŭ adevĕrŭ.

Ĕtă acum după datele oficiale care e situațiunea exportului nostru de cereale, singură cale prin care intră aurulŭ în țéră:

In 1880 s'a exportatŭ pentru suma de fr. 167,779.823.
In 1881 » » » » » 157,255,757.
In 1882 » » » » » 197,920,416.
In 1883 în fine „ „ „ „ 172,557.012.

Prin urmare, pe când importațiunea sporesce cu pașĭ gigantici din anŭ în anŭ, exportațiunea de cereale rĕmâne staționară, și odată cu ea și importațiunea aurului.

Cu 172 milióne aurŭ din cereale, fie chiar cu 197 milióne cât au atinsŭ în 1882, se póte plătí óre importațiunĭ de 259 de milióne? Evidentŭ că nu, și acésta trebue sĕ ne facă, sĕ ne gândimŭ mai seriosŭ la aceea

ce avemŭ de făcutŭ, decă voimŭ sĕ salvămŭ Biletulŭ de bancă şi propria nóstră existenţă economică.

Tăbăcăriile şi curerăriile au dispărutŭ. Căvăfiile au dispărutŭ. Abageriile au dispărutŭ.

Sforăriile, frânghiile şi ţesăturele nóstre produse de industria cânepei şi a inului au dispărutŭ. Industria morilorŭ, a lemnelorŭ de lucru în fine, a uleiurilorŭ, a cerei cu derivatele lorŭ precum şi o mulţime de alte industrii, strînsŭ legate de agricultura nóstră, au dispărutŭ şi ele, una câte una, sub lovitura de graţiă a produselorŭ austro-ungare. Ce e de făcutŭ?

Sĕ punemŭ în mişcare tóte aceste industrii, sĕ acordămŭ celorŭ ce merită prime de încuragiare şi protegêndu-le cu taxe de intrare în contra concurenţei falselorŭ obiecte austro-ungare, amŭ avé de resultatŭ peste 90 milióne francĭ, care ar rĕmânea anualŭ în ţéră, care nu ne-ar mai cere a trece frontiera, şi care ne-ar permite a restabili echilibrulŭ sdruncinatŭ de care ne plângemŭ astădĭ. Fără aceste mĕsurĭ, noi nu vedemŭ putinţa, nicĭ d'a diminuá trebuinţele, nicĭ d'a sperá ca esportaţiunea nóstră de cereale sĕ ajungă vre-o dată a acoperí singură aceste trebuinţe. Producţiunea nóstră a rĕmasŭ în descrescere faţă cu trebuinţele. Sĕ dămŭ decĭ acestei producţiunĭ desvoltarea cea mai întinsă posibilă, şi pericolulŭ va fi înlăturatŭ. Sĕ începemŭ cu alte cuvinte a aplica programa economică a congresului dela Iaşĭ, şi rĕulŭ de care ne plângemŭ nu va mai existá!

Curierulŭ Financiarŭ.

BINDER PRINS DE BRIGANDḐI.

Din Belova, în Rumelia ostică, se scrie următórele despre prinderea domnului Binder de brigandḑi, despre care am amintitŭ într'unŭ numĕrŭ trecutŭ.

Binder, care ca funcţionarŭ alŭ societăţii căilorŭ ferate orientale ocupă postulŭ de interpretŭ alŭ direcţiunii forestiere din Belova, plecă în séra de 21 Iulie, însoţitŭ de soţia şi copilulŭ sĕu, cu carulŭ din staţiunea Belova spre satulŭ cu acelaşĭ nume, ce se află la 6 chilometre de staţiune. Abia se depărtase vr'o 600 de metri de acésta, cândŭ 6 brigandḑi, carĭ purtau costume albanese şi vorbeu grecesce, opriră carulŭ. D-na Binder strigă după ajutorŭ şi îmbrăţişă strînsŭ pe bărbatulŭ sĕu, Brigandḑii însĕ smuciră pe mama şi pe copilŭ, împingêndu-i înderĕtŭ în carŭ şi poruncirĕ căruţaşului sĕ-i întórcă la staţiune, ér pe Binder ilŭ târîră în munţĭ. Directorulŭ forestierŭ din Belova, Berngess, care mai acum doi anĭ încă avusese nenorocirea sĕ fie prinsŭ de brigandḑi şi încă împreună cu Binder, comunică casulŭ încă în séra aceea guvernului rumeliotŭ. Guvernatorulŭ generalŭ Gavrilŭ Paşa dete imediatŭ ordinŭ sĕ se urmărĕscă repede şi cu energiă brigandḑii, fără însĕ sĕ se periciliteze viaţa prisonierului Binder. Totdeodată încunosciinţă telegrafice autorităţile din Nevrocop, în Macedonia, şi Samocon, în Bulgaria, despre întêmplare, provocêndu-lĕ sĕ ia mĕsurĭ, ca brigandḑii sĕ nu trécă graniţele.

Trecuseră şése ḑile, fără sĕ se scie ceva despre sórtea lui Binder. Soţia sa se afla intr'o stare desperată. Se credea, că e în jocŭ vr'o rĕsbunare personală. Ceea ce făcea sĕ se crédă acésta, era sgomotulŭ rĕspânditŭ, că unŭ Muntenegrénŭ, anume Dimitri, care de curêndŭ scăpase din închisóre dela Tatar-Bazargic, unde fusese condamnatŭ pentru omorŭ, şi care ameninţase acum câţiva anĭ pe Binder cu mórtea, acum de curêndŭ fusese vĕḑutŭ prin împrejurimile Sofiei. Se mai istorisia, că elŭ e capulŭ bandei, care a prinsŭ pe Binder. In séra de 26 Iulie sosi scirea, că Binder trăesce. Directorulŭ forestier Berngess primi o scrisóre grecéscă subscrisă de Binder şi de capulŭ brigandḑilorŭ, în care i se cere 4000 de punţĭ turcescĭ ca preţŭ de rescumpĕrare. Indată se trimise unŭ solŭ, ca sĕ trateze cu brigandḑii şi sĕ le dea unŭ preţŭ de 2000 de punţĭ turcescĭ. Brigandḑii însĕ stăruiră pe lângă suma dintâiŭ şi declarară că, decă în timpŭ de optŭ ḑile după sosirea solului în Belova, nu li sĕ vorŭ da banii ceruţĭ, vorŭ trimise soţiei lui Binder mai întâiŭ urechile, apoi nasulŭ şi în urmă capulŭ bărbatului sĕu. Se ḑice, că Binder, de spaimă şi de grelele călĕtorii s'a bolnăvitŭ şi e purtatŭ de doi brigandḑi pe o barcă. Se mai spune, că gendarmii au isbutitŭ sĕ strîmtoreze pe brigandḑi, punêndu-i între douĕ focurĭ, aşa că acum Binder e în pericolŭ de a fi omorîtŭ de ei, decă gendarmii îi vorŭ atacá pe faţă.

PROGRAMŬ.

pentru adunarea generală XXIII „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ," care se va ţinè în 17/5 şi 18/6 Augustŭ şi ḑilele următóre a. c. în Orăştiă.

Şedinţa I. în 17/5 Augustŭ. 1. Şedinţa se deschide la 10 óre prin presidiulŭ ordinarŭ. 2. Apelŭ nominalŭ alŭ membrilorŭ Asociaţiunei, carĭ au dreptŭ a participa cu votŭ decisivŭ. 3. Exmiterea unei comisiunĭ de 3 membri pentru încassarea de taxe de la membrii vechĭ şi de la cei, carĭ vorŭ voi a se înscrie de nou. 4. Raportulŭ comisiunei de înscriere amintite în timpulŭ precedentŭ. 5. Raportulŭ generalŭ alŭ comitetului despre activitatea sa în decursulŭ anului trecutŭ. 6. Presentarea proiectului de bugetŭ pentru anulŭ 1885. 7. Insinuarea propunerilorŭ şi a eventualelorŭ interpelări. 8. Alegerea unei comisiunĭ de 5, pentru examinarea proiectului de bugetŭ, şi a unei comisiunĭ de 5, pentru studiarea propunerilorŭ. 9. Cetirea disertaţiunilorŭ insinuate.

Sedinţa II. în 18/6 Augustŭ. 1. Autenticarea procesului verbalŭ alŭ şedinţei precedente. 2. Raportulŭ comisiunei pentru înscrierĭ şi incassărĭ. 3. Raportulŭ celorlalte comisiunĭ, exmise în şedinţa I-ă. 4. Alegerea controlorului. 5. Dispositiunĭ pentru autenticarea procesului verbalŭ alŭ şedinţei a II-a. 6. Continuare cu cetirea disertaţiunilorŭ. 7. Defigerea locului şi ţimpului pentru viitórea adunare generală. 8. Încheerea şedinţelorŭ adunării generale.

Din şedinţa comitetului Asociunei transilvane, ţinută în Sibiiu la 8 Augustŭ n. 1884.

Iacobŭ Bologa, m. p. vice-presidentŭ. — Dr. D. P. Barcianŭ, m. p. secretariu.

DIVERSE.

Despre tênĕrulŭ conte Paar, care în ḑilele trecute s'a declaratŭ în fóia oficiósă din Austria de pusŭ sub tutelă, i se scrie din Viena ḑiarului »N. Pest Journal« ce apare în Budapesta următórele; „Liniştea, ce domnia în viaţa socială din capitala Austriei, s'a turburatŭ prin-tr'o „afacere interesantă". Eroii acestei afacerĭ suntŭ unŭ tênĕrŭ aristocratŭ şi o sté de alŭ treilea rangŭ a unui teatru dintr'o suburbiă a Vienei. Se scie, că fóia oficiósă a publicatŭ unu actŭ, prin care declară, că tribunalulŭ a pusŭ sub tutelă pentru risipă pe studentulŭ în dreptŭ din Viena, pe contele Ludovicŭ Paar. Antecedenţele intervenirei tribunalului sunt următórele: Tênĕrulŭ conte de 25 de anĭ, declaratŭ de risipitorŭ, este fiiulŭ consulului austro-maghiarŭ din Vaticanŭ, era înscrisŭ la drepturĭ la universitatea din Viena; dar în locŭ de »corpus juris« studia cu mare predilecţiune secretele de după culisse. Acestea tóte le putea face. Dar când din timpŭ în timpŭ ajungea în perplexitate de banĭ, se aflau ómenĭ bunĭ, carĭ au consideraţiune cu cătră tatălŭ sĕu erau gata a-i venĭ tênĕrului conte în ajutorŭ cu punga.

'Nainte de acésta cu unŭ anŭ, contele Ludovicŭ făcŭ cunoscinţă cu o actriţă fórte frumósă, cu ochĭ negri, cu domnişóra B., care mergea pe calea străbătută şi de alte douĕ surorĭ ale sale, cunoscute în cronica scandalósă din Viena şi Budapesta. Domnişóra B., l'a costatŭ pe tênĕrulŭ conte sume enorme. Tatălŭ sĕu, care locuesce în Roma a auḑitŭ despre cele ce făcea fiiulŭ sĕu, şi îndată plecă la Viena, ca sĕ-şĭ scape pe fiiulŭ sĕu din ghiarăle cămătarilorŭ. A plătitŭ datoriile de 80,000 fl., făcute de fiiulŭ sĕu. Trĕba s'a netedḑitŭ şi tênĕrulŭ conte a promisŭ, că se va îndreptá. Dar d'abia sosise tatălŭ sĕu la Roma, şi fiiulŭ subscrise érăşĭ o poliţă de 15,000 fl., pentru unŭ împrumutŭ de 12,000; se duse la domnişóra B., şi o invită sĕ-lŭ însoţéscă la o escursiune în — America. Uşuratica actriţă se învoi numai decâtŭ, şi plecară cătră Hamburg. Tênĕrulŭ conte lăsase înderĕtŭ la locuinţa sa o scrisóre, în care spunea ţinta escursiunei sale. Bĕtrênulŭ conte Paar prinde de veste şi telegrafézá consulului austriacŭ din Hamburg, cerêndu-i sĕ deţină pe părechia amoresată. Consululŭ din Hamburg rĕspunde, că nu-i póte deţine, de-órece amoresaţii n'au comisŭ nicĭ unŭ faptŭ nelegalŭ. Tênĕra părechea a trecutŭ decĭ în America şi tênĕrulŭ conte, pusŭ sub tutelă, póte că se preumblă în aceste momente pe Broadway din New-York cu domnişóra B., la braţŭ.«

—x—

Luptă cu unŭ ursŭ. — In apropierea comunei Jászó-Mindszent din comit. Torna-abany unŭ pădurariu a datŭ în 3 l. c. peste trei urşĭ. Curagiosulŭ pădurarŭ ţintesce iute şi nimeresce pe unulŭ dintre ei. Ursulŭ cade la pămêntŭ, ér ceialalţĭ doi au dispărutŭ prin tufişŭ. Pădurarulŭ, spre mai mare siguranţă, mai trage odată în ursulŭ ce zăcea pe pămêntŭ şi grăbesce sĕ aducă nisce cărbunarĭ carĭ nu departe de loculŭ incidentului făcéu cărbunĭ, ca cu ajutorulŭ lorŭ sĕ transporteze ursulŭ împuşcatŭ. Peste puţinŭ timpŭ sĕ reîntórse însoţitŭ de cincĭ cărbunarĭ la tufişulŭ unde zăcea ursulŭ. Ursulŭ numai decâtŭ sare în susŭ. Cărbunarii o iau la fugă mâncândŭ pămêntulŭ. Curagiosul pădurarŭ mai trage douĕ focurĭ în animalulŭ rănitŭ de mórte. Atuncĭ ursulŭ, cu o mâniă turbată se repede asupra pădurarului. Se începe o luptă crâncenă desperată între pădurarŭ şi între féra sĕlbatică. Ursulŭ sfâşiă carne de pe ambele braţe şi de pe piciorulŭ dreptŭ ale pădurarului.

In acéstă fatală posiţiune îi veni cânele în ajutorŭ. Acesta prinse pe ursŭ de gâtŭ, şi ursulŭ fŭ silitŭ pentru momentŭ sĕ lase jertfa din ghiare. Pĕdurarulŭ care-şĭ păstrase presenţa, l'a străpunsŭ de câte-ve orĭ cu cuţitulŭ, şi ursulŭ s'a întinsŭ, fără rĕsuflare, pe pămêntŭ. Pădurarulŭ se află acum sub îngrijire medicală, şi-i pare rĕu, că deocamdată nu póte sĕ stingă viéţa şi celorŭ lalţĭ doi urşĭ.

—x—

Unŭ duelŭ curiosu. — Caseneuve, unŭ advocatŭ din Toulouse, s'a certatŭ cu unŭ proprietarŭ, şi unŭ duelŭ era inevitabilŭ. Advocatulŭ, care nu luase în viaţa lui sabiă în mână, s'a spăriatŭ multŭ de provocare, şi s'a dusŭ la măestrulŭ de scrimă din oraşŭ, ca sĕ-i céră sfatŭ. Maestrulŭ i-a datŭ sfatulŭ următorŭ: „D-ta domnule, ai braţe tarĭ, şi n'ai să facĭ altă, decâtŭ sĕ ţii liniştitŭ şi ţĕpănŭ sabia ţintită dreptŭ spre ochii adversarului, şi sĕ aştepţĭ până ce te va ataca şi se va sfâşiá pe sine însuşĭ." Advocatulŭ i-a mulţămitŭ maestrului pentru sfatulŭ ce i l'a datŭ, şi s'a dusŭ acasă de şi-a scrisŭ testamentulŭ. O óră mai târḑiu veni la maestrulŭ de scrimă şi proprietarulŭ, care încă erá absolutŭ neespertŭ în a mânuĭ sabia. Măestrulŭ i-a datŭ şi proprietarului acelaşŭ sfatŭ. In ḑiua următóre stau cei doi adversarĭ faţă în faţă. Amêndoi steteau neclintiţĭ în locŭ douĕ, trei, cincĭ, şépte minute, până ce în urmă s'au ostenitŭ. »Onórea e satisfăcută. Sunteţĭ îndestuliţĭ domnilorŭ?« — ḑise unulŭ dintre adiutanţĭ, cu faţă seriósă. Adversarii au făcutŭ semnŭ că »da«, şi au plecatŭ dimpreună cu medicii. »Nicĭ n'aş fi creḑutŭ, că duelulŭ este unŭ lucru aşa de greu« — ḑise advocatulŭ ştergêndu-şĭ sudorile de pe frunte. »Mai bucurosŭ aşŭ pledá ḑece óre neîntreruptŭ, de câtŭ sĕ mai duelezŭ odată — ḑece minute.

—x—

Necredinţa unei femei de 80 anĭ. — In Via Graciosa trăiau doi ómenĭ, cununaţĭ de celŭ puţinŭ 60 de anĭ. Elŭ, Domnulŭ Checco, erá de 25 anĭ cândŭ duse la altarŭ pe Signora Tutta, care întrá chiar în alŭ 20-lea anŭ. Ei trăiră şésedecĭ de anĭ în pace şi în dragoste, fără sĕ se nĕcăjéscă vre odată unulŭ pe altulŭ. Şi acuma, cândŭ Checco erá de 85 anĭ şi Signora Tutta de 80 anĭ, şérpele gloriei se vîrî între dênşii, luândŭ chipulŭ şi făptura lui Signor Gigi, ce stá într'o casă de lângă ei şi care le turbură idila vieţei lorŭ. Signor Gigi, care — spunŭ gurile rele — a fostŭ şi în institute de nebunĭ, începuse a aruncá dela o vreme ochirĭ mai dulcĭ bătrânei Tutte şi apoi sciutŭ este, că bătrênii ajungŭ de multe orĭ în mintea copiilorŭ. Tutta se amorezà până după urechĭ de galantulŭ sĕu vecinŭ. Totŭ gurile rele mai spunŭ, că ea ilŭ primi de mai multe orĭ în casa sa, cândŭ lipsiá bărbatu-sĕu. Ba unŭ prietenŭ spuse despre áste întêmplărĭ şi lui Checco, care se mânĭ tare şi se hotărî sĕ pună capĕtŭ necinstei, ce-i făcea femeea sa. Elŭ se întórse odată pe la améḑĭ acasă şi găsi pe Signor Gigi la piciórele Signorei Tutta. Turbatŭ de mâniă, amăgitulŭ Checco se aruncă asupra nemernicilorŭ amanţĭ, dar Tutta, în locŭ sĕ se róge de ertare, puse mâna pe o botină şi — ajutându-o şi Gigi — se puse a învĕţá pe bătrênulŭ, cum trebue sĕ respecte gingăşia sentimentelorŭ, cărândŭ-i loviturĭ peste loviturĭ în capŭ. Checco fŭ dusŭ la spitalŭ aprópe mortŭ. Amanţii, aşa de gingaşĭ, au fostŭ arestaţĭ şi acum se ţinŭ pertractărĭ judecătoresci. Mai ḑică acum cineva, că inimile bătrênilorŭ se vestejescŭ!

—x—

Regele croitorilorŭ. — In Londra a muritŭ în 5 Augustŭ st. n. celŭ dintâiu croitorŭ din lume, Moise Isaak. Repausatulŭ avé unŭ „poetŭ" anume, cu unŭ salariu anualŭ de 6000 fl., poetulŭ n'avea altă chemare, decâtŭ a potrivi în versurĭ anunţurile ce erau a se publicá prin ḑiare. D. Moise, îmbrăcatŭ în vestmintele cele mai alese, îşĭ primiá muşterii, îi tractá cu şampaniă, cu sherry şi cu stridii. In salele de aşteptare se află la disposiţiunea muşteriilorŭ o bibliotecă, sĕu decă nu avéu poftă sĕ citéscă, se putea desfătá în pompósa colecţiune de tablourĭ şi de animale umplute. Prinţii regalĭ au trimisŭ cununĭ de florĭ sĕ se depună pe sicriulŭ iubitului lorŭ croitorŭ. Moise a lăsatŭ în urma sa mai multe milióne de florinĭ.

—x—

Anecdotă. — Charivari publică o anecdotă interesantă despre Liszt. Liszt a făcutŭ în 1835 o escursiune artistică în Franţa. Artistulŭ a anunţatŭ unŭ Concertŭ într'unŭ oraşŭ din provinţă, ai cărui locuitorĭ însĕ se pricepéu mai bine la ferberea de rachiu decâtŭ la musică. Astfelŭ s'a întêmplatŭ lucru de necreḑutŭ, că în sala de concertŭ a apĕrutŭ unŭ publicŭ numai de 7 persóne. Cu unŭ surîsŭ durerosŭ sĕ suĭ Liszt pe scenă, şi închinându-se înaintea publicului, ḑise: »Domnilorŭ şi Dómnelorŭ! Presenţa D-vóstră este fórte măgulitóre pentru mine. Dar sala acésta e nepotrivită şi-ţĭ vine sĕ te înecĭ în ea. Decĭ decă poftiţĭ, voiu sĕ lasŭ sĕ 'mi-ducă clavirulŭ la mine acasă, unde fiindŭ numai noi voiu puté esecutá programa statorită, în cea mai mare comoditate.« Propunerea acésta s'a primitŭ, şi Liszt nu numai că a desfătatŭ pe cei 7 ascultătorĭ ai sĕi cu esecutarea sa artistică, ci după sfîrşitulŭ concertului 'i-a învitatŭ şi la cină, de la care n'a lipsitŭ nicĭ şampania. In ḑiua următóre sala concertului erá plină de nu încăpea lumea.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 9 Augustŭ st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.10
Rentă de aurŭ 4% . . .	92.40
Rentă de hârtiă 5% . .	89.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.10
Bonurĭ rurale ungare . .	101.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101 52
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115 60
Renta de hârtiă austriacă	81.10
Renta de arg. austr. . .	81.75
Renta de aurŭ austr. . .	103.90
Losurile din 1860 . . .	135 20
Acţiunile băncel austro-ungare	861.—
Act. băncel de creditŭ ung.	316.25
Act. băncel de creditŭ austr.	313.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Napoleon-d'orĭ	$9.65^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.55
Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 26 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	$93^{1}/_{2}$	vend.	94
Renta rom. amort. (5%) . .	„	$95^{3}/_{8}$	»	——
» convert. (6%) . .	»	$97^{1}/_{4}$	»	98
Impr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	$34^{1}/_{4}$	»	—.—
Credit fonc. rural (7%) . .	»	$102^{1}/_{4}$	„	103
» „ „ (5%) . .	„	$90^{1}/_{2}$	„	$92^{1}/_{4}$
» » urban (7%) . .	»	$101^{3}/_{4}$	„	102
» » „ (6%) . .	»	$97^{1}/_{2}$	»	98
» » » (5%) . .	»	$87^{1}/_{2}$	»	88
Banca naţională a României	„	1385	„	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	$345.^{1}/_{2}$	„	$349^{1}/_{2}$
« » » Naţională . .	„	$237^{1}/_{2}$	»	—
Aurŭ	„	5·35.%	„	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 11 Augustŭ st. n. 1884.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.12	Vènd.	9.15
Argint romănesc	»	9.05	»	9.10
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.65
Lire turcescĭ	»	10.88	»	10.92
Imperialĭ	»	9.85	»	9.87
Galbenĭ	»	5.64	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . , .	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „ . . .	6 „ „
„ „ „ 1/4 „ . . .	3 „ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu . .	1 „ „
Pentru România şi străinătate pe anŭ .	36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „ .	18 „
„ „ „ „ 1/4 „ .	9 „

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea ḑiarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârḑiere.

Administraţiunea.

Tipografia Alexi Braşovŭ.